

8. osztály

14. óra

1. A megadott betűkből hozz létre két olyan hárombetűs szópárt, amelynek a tagjai oda-vissza értelmesek! A megadott példát **nem** írhatod!

pl. : kár – rák

A Á Ö K R T

1. szópár: .....

2. szópár: .....

2. Az alábbi szavak mindegyike 2-2 szófajba is besorolható. Válaszd ki a megfelelőket a felsoroltakból, és írd a szavak mellé!

ige, igekötő, főnév, melléknév, melléknévi igenév, számnév, névmás, névelő, kötőszó

a) az: .....

b) vagy: .....

c) ki: .....

d) festett: .....

3. Párosítsd a két csoport rokon értelmű szólásait! Írd a második csoport szólásainak betűjelét a megfelelő pontsorra! Minden betűt csak egy helyre írhatsz!

a) lóvá tesz .....

A) túllő a célon

b) átesik a ló másik oldalára .....

B) az orránál fogva vezet

c) szórja a pénzt .....

C) valami van a füle mögött

d) vaj van a fején .....

D) madarat lehet vele fogatni

E) nagy lábon él

F) a sarkára áll

4. Melyik mondatban vagy mondatokban van nyelvhelyességi hiba? Jelöld meg aláhúzással a hibát vagy hibákat, majd írd le a helyes formát (formákat)!

a) A tócsa be van fagyva. ....

b) A nagymamám a VI kerületben lakik. ....

c) Az iskola tanulóinak el kell mennie orvosi vizsgálatra. ....

.....

5. Olvasd el figyelmesen a következő verset, majd válaszolj a kérdésekre!

Lackfi János: Parabola

Parabola, parabola	Parabola, parabola,
antenna,	bankrablók,
nézzünk tévét	lő, fut, robban,
éppen ma!	légből lóg.
Parabola, parabola,	Parabola, parabola,
futballmeccs,	popcsillag,
lassított gól,	rázós ritmus
sípcsont reccs!	popsidnak.
Parabola, parabola,	Parabola, parabola,
sminkreklám.	antenna,
Bőröd fittyed?	ürlény caplat
Kend ezt rá!	álmodba!

a) Milyen televíziós műfajokról, műsortípusokról beszél a vers? Írj még 3 példát!

futballmeccs, ...
.....

b) Írj egy-egy példát a versből az alábbi költői eszközökre!

halmozás (legalább három különböző elemből álljon): .....
.....

alliteráció (de szóismétlést nem írhatasz): .....

c) A vers sodró ritmusa és a visszatérő ismétlés milyen tévézési szokást figuráz ki?

.....
.....
.....

6. Az alábbi szöveg valamennyi összetett szavát egybeírtuk. A hibásan írt szavakat írd le a helyesírási szabályoknak megfelelően!

Minden intézménynek rendelkeznie kell tűzoltókészülékkel. A rendőrfőparancsnok szigorú tekintettel mérte végig beosztottjait. A vízilabdaválogatott tagjait ünneplő tömeg fogadta a repülőtéren. Jutka nagy sebbelobbal érkezett a megnyitóra, talán tíz percet is késett. A robotképtartozékokat az interneten tudod megrendelni. A zsebpénz mellé szerencsére mindig csurrancseppen a nagyszülőktől egy kis támogatás. Az állomásfőnökhelyettes közölte az utasokkal, hogy a Ceglédre tartó vonat előreláthatóan húsz percet késik. Móni nagyon ügyes, ripszropsz elkészítette a tiramisut. A fagotttanár türelmesen magyarázta a kis tanítványainak a hangszer megszólaltatásának rejtjelmeit. Bandi egész nap csak céltalanul tengleng.

.....
.....
.....

7. Találd ki, melyik igét írtuk körül, majd kapcsolj a szótőhöz tetszőleges képzőt!

- a) összekap valakivel: .....
- b) kádban lemossa magát: .....
- c) ugyanazt leír: .....
- d) sütteti magát: .....
- e) vesz valamit: .....
- f) elvesz valakit feleségül: .....

8. Fejezd be a főmondatokat mellékmondatokkal. Határozd meg a kapott mondat fajtáját!

Buszmegállót építettek oda .....

Azért nem nő meg a körmöd rendesen .....

Az edző szerint addig maradhat a csapatban .....

Azért kell sok gyümölcsöt ennünk .....

9. Határozd meg az alábbi mondatokat szerkezet szerint a lehető legpontosabban! Az egyszerű mondatokat elemezd a tanultak szerint!

Még egyszer hátranézett, majd határozott léptekkel elindult. .....

Addig egy szót sem szólt, míg meg nem látta édesanyját. .....

A diáknak rendszeresen és alaposan fel kell készülnie a tanítási órákra. .....

Azért futottál el, mert megijedtél? .....

Gyorsan felmászott a fára, és mohón nekiesett a ropogós cseresznyének. .....

10. Írj egy:

- a) időhatározós szószerkezetet: .....
- b) hozzárendelői szószerkezetet: .....
- c) társhatározós szószerkezetet: .....
- d) minőségjelzős szószerkezetet: .....

11. Olvasd el az alábbi szöveget, és oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Újjászületett a solymári vár

„A solymári várat először egy 1390 körül keltezett oklevélben említik, így feltehetően az 1350-es évek után építtette Lackfi István nádor” – mondta el Szalay Gábor építész, műemléki tervező a helyszínen. „Mivel stratégiaiul kulcsfontosságú helyen fekszik, a későbbiekben jobbára királyi birtok volt” – tette hozzá.

Hogy a vár szerepét megértsük, elég egy pillantást vetnünk a környékre az egykori torony helyén álló kilátóból: a Budáról kivezető bécsi út völgye teljes egészében belátható, így érthető, hogy aki a várat birtokolta, az védte nyugat felől Budát – vagy akár fenyegetést is jelenthetett annak számára.

Az erősség így gyakorta gazdát cserélt, a nagyobb arányú átépítések azonban az uralkodókhoz köthetők. A régészeti adatok szerint jelentősen változott a vár Zsigmond, majd II. Ulászló uralkodása alatt is. Különösen az utóbbinak volt kedves a solymári magaslat: írásos emlék őrzi, hogy gyakran időzött itt.

„A feltárt reneszánsz kötőredékek java része ehhez a korszakhoz köthető” – mondta Szalay Gábor. Ekkoriban megpróbálhatták haditechnikailag is korszerűsíteni a várat, ám a tűzfegyverek, ágyúk korára a többi, magaslaton álló erősséghez hasonlóan szinte védhetlenné vált.

A török Buda elfoglalása után felégette a solymári várat, ezután már nem épült újjá. A 18. században ráadásul a betelepülő lakók az építkezésekhez elhordták a köveit. A 20. század elején már azonosíthatatlan volt, merre lehetett Solymár erőssége. Végül a harmincas évek elején egy lelkes helytörténész, muzeológus találta meg ismét: dr. Valkó Arisztid sokáig kereste a környező magaslatokon, míg végül a saját házával szemben álló dombon bukkant rá.

Ma ismét van vára Solymárnak. Néhány falat az elmúlt évtizedekben feltártak és helyreállítottak, azonban a nagyarányú építkezésre 2006-ig várni kellett: ekkor az önkormányzat egy uniós pályázaton 51 millió forintot nyert. Ebből és a település saját forrásai-ból épült fel többek között a várfal, a kapu, a kilátótorony, a kútrekonstrukció az udvaron, és ekkor hozták létre a reneszánsz faragványokat bemutató kis kiállítást is a hajdani palota helyén.

a) Hol készült a riport és kivel?

.....

b) Kire vagy mire vonatkoznak a szöveg alábbi, aláhúzott kifejezései?

„Különösen az utóbbinak volt kedves a solymári magaslat.”

.....

„Ekkoriban megpróbálhatták haditechnikailag is korszerűsíteni a várat.”

.....

„... az védte nyugat felől Budát...”

.....

c) Mi minden okozhatta a várépület romlását? Két példát említs!

1. ....

2. ....

d) Töltsd ki a táblázatot a megfelelő adatokkal!

Név	Tisztség, foglalkozás	Szerepe a vár életében, feltárásában
	nádor	
		megtalálta a romokat
Zsigmond		

e) Írd az események mellé a megfelelő dátumot vagy időszakot!

a lakók elhordták a köveit .....

Solymárnak még nincsen vára .....

első említése .....

maradványainak a megtalálása .....

uniós támogatás .....

12. Játsszunk a ragadványnevekkel! Írd melléjük a valódi neveket! Ügyelj a helyesírásukra!

a) a nagy magyar, romantikus mesemondó: .....

b) a csejtei szörny: .....

c) a második honalapító: .....

d) a nemzet csalogánya: .....

e) a törökverő: .....

f) a nagy palóc: .....

g) a feleségek felesége: .....

h) a legnagyobb magyar: .....

i) az árvízi hajós: .....

